

PÀGINES LITERÀRIES

EL SENYOR GROS I EL SENYOR MINSO

ON les cinc del matí. L'andén està desert. Dos homes de cara grisa i posat omnipotent: un xicot alt i prim, que deu ésser viatjant i aficionat a la bicicleta, amb dos paquets enormes.

El tren està a punt. El maquinista, de tant en tant, treu la carota negra i guaita amunt i avall de l'andén. Sovint, un mosso que hi ha en un angle, agegut sobre uns sacs, li fa un gest rar, i la carota negra del maquinista es migparteix per una ratlla blanca; és que riu.

Sóna la campana, i de seguida un esbufec: un xiulet prim i ondulat: un xiulet gruixut de la locomotora: un grinyol, i el tren arrenca.

Quina engúnial Veure que els pals del telègraf i els arbres i les cases i tot fuig de davant teu! Veure els camps i les planes que giravolten sota tos ulls! Sentir que la naturalesa es riu de tú, fuig de tú, i tú sentir-te tan sol, abandonat de tot i de tothom, tan sol al costat tal vegada d'un tractant de bestiar o d'un diputat a Corts o d'uns catsats de nou de Sant Celoni.

* * *

Avui vaig sol al departament: un departament de segona que ha sofert—es veu—llargues hores la incivilitat d'uns passatgers.

Però a la primera estació les coses canvien. Venen per l'andén, vers on joestic, dos homes. Un de petitó i gras, vestit de negre: duu bigotet i és cara vermell: un home d'aquells tan exuberants que la carn del clatell els sobreix del coll de la

camisa i que són la temptació més formidable de donar una clatellada. L'altre s'assembla a éll el que cal per a que hom pensi de seguida que ambdós són germans. Aquest va afeitat i porta una brusa clara—segurament descolorida a bugades—d'aquelles que acostumen a portar els adroguers propiament dits. Demés porta un maletí diminut. Deu ésser el petit dels dos germans.

Ve, i el de la brusa d'adroguer obre la portella; que el gros sua de valent. Oberta la portella, l'home gros intenta un moviment que no reïx perquè el peu no ateny l'estrep. Ho torna a intentar i hi arriba just; i en aquest precís instant el sumis home de la brusa, amb una naturalitat inesperada i desconcertant, deix el maletí a terra i agafant el gros d'un braçat l'entra al cotxe. És veu que no és la primera vegada que ho fa. Després li dóna el maletí i bufa un moment. Sí, sí, deuen ésser germans. El de la brusa dóna al de dalt un cargol i li encarrega que li'n compri mitja dotzena d'iguals a una ferreteria del carrer de Mendez-Núñez: el gros no ho enten i li fa repetir: ell, sumisament, ho repeteix. I aprés li fa un encàrrec per al senyor Antonet Llori i el de dalt no ho torna a entendre. La sumissió del pseudo-adroguer és ja exhaurida, i respòn amb un adeu sec i es sufoca i se'n va. L'home gros, amb el maletí sota l'aixel·la, se'n va a seure a l'altra cap del departament. S'està aixugant durant deu minuts la suor que l'amara. Després plega el mocador al llarg d'una diagonal i se'l posa doblegat sobre el coll de l'americana. S'arronsa còmodament. Deu minuts més, i dorm.

Una altra estació. Hi ha poca gent. Deuen ésser quarts de set. Amunt i avall de l'an-

dén, esverat, corre l'home minso. Es un homenet llarg i prim, una mica corbat, segurament ex-seminarista, ara casat, amb set o vuit criatures: té els ulls petits i el front petit i les orelles petites: només el trajo li ve gran malgrat ésser seu, ben seu, perquè el senyor minso no és tampoc cap mitja cerilla. Així que veu que el revisor salta del tren, s'hi llença. No sé què li deu dir que el revisor el fa seguir i ambdós venen vers allí on jo soc, també: el revisor obre la portella i el senyor minso puja d'un bot i s'esquina una butxaca d'una enganxada i es dona un cop al cap: en entrar al departament es treu el capell i fa deu reverències respectuoses. No m'havia adonat que té el nas molt llarg i transparent. El revisor entra rera d'ell. El senyor minso s'atura i romàn dret al mig del departament: el tren arrenca i de poc que no cau. Quan el fan seure, seu. I comença la conversa amb el revisor. Es veu que el senyor minso feia tard al tren i no ha tingut temps de prendre bitllet; el revisor se 'l mira amb posat compassiu i protector: tot té remei: es treu tres o quatre llibretes de la butxaca, anota ací, multiplica allà, es posa el llapis-tinta a

l'orella i diu al senyor minso que això s'arregla pagant quatre vegades la tarifa ordinària. El senyor minso s'esborrona. El revisor somriu compassivament mentre signa el paper.—El reglament, senyor. Ja ho veig que això és una etzegallada, però... el reglament, senyor!—El senyor minso deu ésser molt dòcil als reglaments perquè així que el revisor en parla, abaixa els ulls, i paga. De poc que no duu prou diners! El senyor gros encara dorm. Però en oir dring de diners entreobre els ulls. Ha vista la gorra del revisor al seu costat i s'ha deixondit de seguida. Ha prés el maletí i se l'ha posat sobre els genolls. Així que ha estat llest del senyor minso el revisor s'ha encarat amb el senyor gros demanant-li el bitllet.—Teniu tabac?—ha dit amatent el senyor gros: i sense esperar resposta ha fet lliscar un paquet de vuitanta cinc a la butxaca del revisor.

El maletí ha estat clos i el revisor ha eixit palpant-se la butxaca del tabac. El senyor minso no ha vista la maniobra o bé s'ha cregut que allò de viatjar amb tabac en compte de bitllet també era cosa del reglament.

PERE BENAVENT.

VIDA

*En el jardí gemeguen, cruixits per la ventada,
els arbres centenaris que estenen llur branca
per a ombrejar la ruta que una gentil criatura
en els calmosos dies del bo de l'estiuada
segueix, desgranant hores d'amor i de ventura.*

*L'artística masia de portes arquejades,
de barbacana extensa, de riques balustrades,
que sempre està de festa durant els jorns d'estiu,
romàn en el silenci, les portes ben barrades,
com presa d'enyorança d'un amorós caliu.*

*El llac és el refugi de les fulles darreres
que va agombolant l'aire. Les oques cridaneres
no xisclen ni avaloten. Ja no s'ou l'harmonia
dels rossinyols i merles, pinsans i cadarneres
que refileven troves de cap a cap del dia.*

*L'hivern tot ho despulla; no hi ha flors ni poncelles,
però com que la vida teixint ses maravelles
feinera ja sa tasca davall la terra humida,
quan Primavera arribi portant sentors novelles
fins les retudes branques treuran nova florida.*

PERE CAVALLÉ.